

15. Абакумова В. І. Ресурси ВНЗ України з інформаційно-бібліотечного забезпечення сфери культури та мистецтва [Електронний ресурс] / В. І. Абакумова, Н. К. Литвиненко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2013. – Вип. 41. – С. 221–227. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2013_41_29.pdf. – Назва з екрану.

16. Положення про Центральну наукову бібліотеку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.univer.kharkov.ua/ua/structure/library>. – Назва з екрану.

17. Колесникова Т. О. Стратегія розвитку бібліотек вищих шкіл України на 2013–2015 рр.: бачення професіонала [Електронний ресурс] / Т. О. Колесникова // Вісн. Львів. ун-ту. Серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформ. технології». – 2013. – № 8. – С. 142–148. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/handle/123456789/1915>. – Назва з екрану.

18. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=547>. – Назва з екрану.

19. Подрезова М. О. Стратегія розвитку наукової бібліотеки в умовах інформатизації суспільства [Електронний ресурс] / М. О. Подрезова // Вісн. Одес. нац. ун-ту. – Т. 19, Вип. 1. (11). – С. 11–31. – (Серія «Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство»). – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/5618>. – Назва з екрану.

20. Biblio-Колегіум [Електронний ресурс] / Наук. б-ка Одес. Нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. – Режим доступу: <http://minilib.onu.edu.ua/index.php/main>. – Назва з екрану.

21. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/>. – Назва з екрану.

22. Науково-видавничу діяльність НБУВ презентовано на V Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал» [Електронний ресурс] / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2133>. – Назва з екрану.

УДК 027.7:004–028.27

Влащенко Л. Г.

Харківський національний університет радіоелектроніки

ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ КОМПЛЕКСИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ: ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ В ЄДИНУ БАЗУ

Висвітлено досвід роботи зі створення електронного ресурсу «Електронні навчально-методичні комплекси» у Харківському національному університеті радіоелектроніки, перераховані етапи реалізації проекту.

Ключові слова: Електронний навчально-методичний комплекс, е-ресурс, бібліотека, навчальна література.

ELECTRON TRAINING COMPLEXES OF KHARKIV NATIONAL UNIVERSITY OF RADIOELECTRONICS: INTEGRATION OF UNIVERSITY DEPARTMENTS' EDUCATION MATERIAL IN UNION BASE

In this article we described the experience to create the e-resources «Electron Training Complexes» in Kharkiv national university of radioelectronics, listed project phases.

Keywords: Electron Training Complex, e-resource, library, education literature.

Розуміння необхідності переходу на новий рівень організації комунікацій в науково-освітньому процесі сприяло активізації розробки кількісних і якісних критеріїв оцінки діяльності ВНЗ України. З цією метою та на виконання наказу Державної інспекції навчальних закладів України №01–11/26 від 22.07.2013 р. «Про проведення апробації орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності ВНЗ» було обрано кілька вищих навчальних закладів України для відпрацювання зазначених критеріїв. Кілька критеріїв містять показники із забезпечення навчального процесу певними видами навчально-методичної літератури в електронному вигляді. Оскільки Харківський національний університет радіоелектроніки (ХНУРЕ) був у цьому списку, створено робочу групу з підготовки до перевірки діяльності університету Державною інспекцією навчальних закладів (Наказ в. о. ректора ХНУРЕ № 13 від 14.01.2014).

Одним з найважливіших завдань практичної реалізації вище зазначеного наказу стало створення е-ресурсу «Електронні навчально-методичні комплекси» (ЕНМК). Цей напрямок вимагає встановлення тісної, оперативної, творчої взаємодії між бібліотекою, відділами та кафедрами з метою інтеграції навчально-методичних матеріалів усіх кафедр університету в єдину базу. Ця робота здійснювалася спільними зусиллями наукової бібліотеки, відділу організації методичної роботи, навчально-методичного відділу забезпечення якості ХНУРЕ та відповідальними за проведення самооцінювання на кафедрах [1].

Одним з напрямків підвищення ефективності навчання, засвоєння інформації і скорочення витрат на сам процес навчання є розробка та використання автоматизованих навчальних систем (АНС) або дистанційна освіта. Автоматизована навчальна система – це комплекс програмно-технічних та навчально-методичних засобів, що забезпечують надання студентам матеріалу, що досліджують, перевірку знань студентів, інтерактивну взаємодію студентів та викладачів в процесі навчання, а також надання студенту можливості самостійної роботи з освоєння матеріалу, який треба дослідити [2].

ЕНМК доповнює традиційну освіту і, одночасно, є однією з ланок дистанційної освіти. Доступність і відкритість навчання дозволяє сучасному фахівцеві вчитися практично все життя, поєднуючи навчання з основною діяльністю.

Через читацький інтерфейс електронного каталогу на сайті бібліотеки, користувач може знайти всю навчальну літературу, яка міститься у бібліотеці ХНУРЕ. Виникає питання: навіщо проводити таку трудомістку роботу і створювати ще один електронний каталог? Для того, щоб ефективно відсікти навчальну літературу, що не відноситься до комплексів і створити простий та зручний у використанні електронний ресурс повнотекстових навчальних матеріалів.

Слід зазначити, що створення е-ресурсу ЕНМК в ХНУРЕ відповідає процесам організаційно-професійної та ресурсно-інформаційної інтеграції.

У ході підготовчої роботи виділено такі основні етапи:

- розроблення вимог до різних електронних видів навчально-методичної літератури і таблиць проміжної звітності;
- встановлення порядку роботи з відповідальними за проведення самооцінювання кафедр;
- розроблення бази даних, яка дозволить впровадити ЕНМК в СКБД Oracle (співробітниками служби технічної підтримки та програмного забезпечення бібліотеки);
- розроблення спеціальних веб-інтерфейсів для відображення і внесення нових методичних матеріалів (рис.1).

Такий підхід дозволяє за необхідності покроково нарощувати можливості існуючої системи. Зараз здійснюється облік і відображення завантажень для кожного документа.

Рис.1. Веб-інтерфейс ЕНМК

30 січня 2014 року було розпочато роботу з приймання та оформлення ЕНМК співробітниками бібліотеки. До робочої групи увійшло 28 бібліотекарів, які здійснювали приймання, обробку, створення бібліографічного запису для електронного каталогу (в АІБС «УФД/Бібліотека») та розміщення на сайті електронних комплексів.

Формування нового електронного ресурсу ґрунтується на загальнонаукових і практичних тенденціях. Зокрема, співробітниками бібліотеки ХНУРЕ було вивчено досвід наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків). Вони створювали такі ж комплекси у 2013 році. Цей комплексний електронний ресурс «Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс» (СЕНМК) надає інформацію про забезпечення навчально-методичною літературою дисциплін щодо стандартів підготовки фахівців з права і знаходиться у вільному доступі. Кожен учасник освітнього процесу ВНЗ має доступ до матеріалів з комплексу.

Ресурс ЕНМК ХНУРЕ систематизовано за кафедрами ВНЗ, рівнями освіти і дисциплінами, які вивчають (рис. 2).

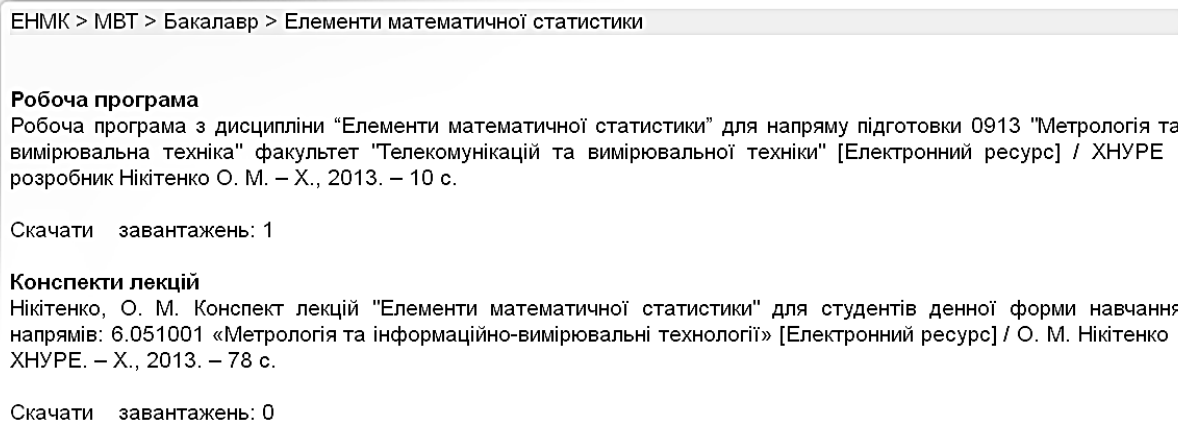

Рис.2. Приклад ресурсу ЕНМК.

У навчально-методичний комплекс входять наступні матеріали:

- робоча програма;
- конспект лекцій;
- методичні вказівки до різних видів робіт (лабораторних, практичних, контрольних, семінарських і самостійних);
- контрольні завдання.

Список перерахованих складових частин ЕНМК може бути продовжуватися, а деякі пункти в ньому можуть варіюватися – це залежить від конкретної навчальної дисципліни (рис. 2). Пошук можливий по «дереву» комплексу або по сайту.

Зараз матеріали е-ресурсу розміщено в мережі університету і зовнішньому користувачеві через Інтернет не доступні. Всього вміщено 4590 документів по 1422 дисциплінах, що становить 65 % від передбаченої кількості, зазначеного в навчальних планах кафедр. У результаті проведеної роботи створено значний повнотекстовий ресурс для навчально-методичного забезпечення дисциплін кафедр ХНУРЕ, що дозволяє, крім отримання добрих показників під час перевірки діяльності університету, значно підвищити ефективність самостійної роботи студентів; зміцнити внутрішні комунікації; розширити науково-освітній електронний простір цього навчального закладу.

Список використаних джерел:

1. Шемаева А. В. *Процессы интеграции вуза и библиотеки: создание электронных учебно-методических комплексов* / А. В. Шемаева, Т. Б. Грищенко // *Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 21–23 жовт. 2014 р., Полтава / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, Наук.-техн. б-ка Полтав. нац. техн. ун-ту, Центр. наук. б-ка Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, Центр краєзнавства ім. акад. П. Т. Тронька Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Полтава, 2014. – С. 92–95.*

2. Воронцов А. *Загальні відомості про автоматизовані навчальні системи [Електронний ресурс]* / А. Воронцов // *WiKi: енциклопедія знань в області інформаційної підтримки життєвого циклу виробів. – Режим доступу: <http://wiki.itorum.ru/2013/07/obshhie-svedeniya-ob-avtomatizirovannyh-obuchayushhix-sistemax/> (дата звернення: 9.06.2015).* – Назва з екрану.